

Inspektionsrapport
från Skolverket
54-2007:1777

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Friskolan Metis i Skara

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening
Friskolan Metis
S:ta Katarinagatan 2
532 32 SKARA

2008-03-13
1 (3)
Dnr 54-2007:1777

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Friskolan Metis i Skara kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Friskolan Metis i Skara kommun. Besök gjordes i skolan den 4 och 5 september 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 13 juni 2008 ska Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening redovisa till Skolverket enheten i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Friskolan Metis, med undantag för nedanstående brister, ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall

förmedla och att skolan även i övrigt väl svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Skolverket bedömer att genomförandet av utbildningen när det gäller t.ex. innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen till stora delar är mycket bra. Eleverna och föräldrar uttrycker stor tillfredsställelse med skolans sätt att arbeta. Skolans ledning av verksamheten fungerar väl.

Skolverket bedömer också att skolans organisation och övriga förutsättningar medverkar till att eleverna får den utbildning de har rätt till. Skolans ekonomi och elevunderlag är enligt skolans redovisning stabila.

Följande områden inom Friskolan Metis verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör arbeta för att elevernas kännedom om de nationella målen ökar.
- Skolan bör utveckla sitt arbete för en rättvis och likvärdig betygssättning.
- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas så att den omfattar bedömningar av elevernas kunskapsresultat i fler ämnen i årskurs 5.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Bosse Jersenius
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Hans Larson och undervisningsråden Claes-Göran Aggebo och Tomas Erlandsson deltagit.

Skolverket

Beslut

2008-03-13

3 (3)

Dnr 54-2007:1777

Bilaga

Rapport

Kopia till

Skara kommun

Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Friskolan Metis

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	3
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Friskolan Metis den 4 och 5 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 2002.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också verksamheten i förskoleklassen och lektioner i årskurserna 1–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Friskolan Metis har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Skara kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Friskolan Metis och Skara kommun har en dialog kring skolans kvalitetsarbete och uppföljning av resultat. Skolan lämnar också årligen en muntlig redovisning till Barn- och utbildningsnämnden i Skara kring resultat på nationella prov och diagnoser.

Beskrivning av skolan

Friskolan Metis	Antal barn/elever
Förskoleklass	15
Grundskola	128

Källa: *Uppgifter från skolan.*

Skolverket godkände Friskolan Metis som en fristående grundskola för årskurserna 1–9 genom beslut (dnr 43-2001:1287) den 23 november 2001. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. Skolans inriktning är allmän.

Skolverket har också vid samma beslutstillfälle godkänt att fristående förskoleklass får bedrivas i anslutning till skolan.

Huvudman för skolan är Lärocentrum i Skara Ekonomisk förening med organisationsnummer 769606-8381.

Verksamheten vid Friskolan Metis startade läsåret 2002/03 och omfattar innevarande läsår förskoleklassen och årskurserna 1 till och med 9. I ansökan om godkännande uppger huvudmannen att skolan kommer att följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) samt de nationella kursplanerna.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 128 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Skara kommun, men skolan har även enstaka elever från Götene kommun.

Skolan är belägen i ändamålsenliga lokaler i centrala Skara. Lokaler för idrott och naturorienterande ämnen är inrymda i det närbelägna Lantbruksuniversitetet. Lokaler för hem- och konsumentkunskap hyrs i en kommunal skola ca 2 km från skolan.

Skolan präglas av att "alla känner alla" mycket på grund av att det är en liten skola, men också på grund av att eleverna i tema- och projektarbeten arbetar åldersblandat. Tema- och projektarbeten genomförs regelbundet vid skolan.

Från och med 2007 driver huvudmannen också en förskola i anslutning till skolan. Denna verksamhet omfattas inte av Skolverkets inspektion.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Friskolan Metis, med undantag för nedanstående brister, ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet ska förmedla och att skolan även i övrigt väl svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Inspektörerna bedömer att genomförandet av utbildningen när det gäller t.ex. innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen till stora delar är mycket bra. Eleverna och föräldrar uttrycker stor tillfredsställelse med skolans sätt att arbeta. Ledningen av verksamheten fungerar väl.

Inspektörerna bedömer också att skolans organisation och övriga förutsättningar medverkar till att eleverna får den utbildning de har rätt till. Skolans ekonomi och elevunderlag är enligt skolans redovisning stabila.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör arbeta för att elevernas kännedom om de nationella målen ökar.
- Skolan bör utveckla sitt arbete för en rättvis och likvärdig betygssättning.
- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas så att den omfattar bedömningar av elevernas kunskapsresultat i fler ämnen i årskurs 5.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet ska förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Utbildningen i förskoleklassen ska stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Förskoleklassen vid Friskolan Metis har en verksamhet som stimulerar barnens utveckling och lärande. Förskoleklassen har ett utvecklat samarbete med de tidigare årskurserna vid skolan. Inspektörerna bedömer att förskoleklassen stimulerar barnens möjligheter till utveckling och lärande samt lägger en grund för fortsatt skolgång.

Enligt styrdokumentet ska en skola följa upp och utvärdera måluppfyllelsen. Friskolan Metis följer upp elevernas lärande framförallt när det gäller ämnena

engelska, matematik och svenska. Skolan använder Skolverkets diagnoser i årskurs 2 i matematik och svenska och nationella prov i engelska, matematik och svenska i årskurserna 5 och 9.

Även inom andra ämnen förekommer uppföljning av lärandet genom att eleverna och lärarna reflekterar över vad eleverna lärt sig. Eleverna skriver ner sina reflektioner som sedan kommenteras av läraren. De gjorda reflektionerna är kopplade till den uppgift som eleverna gjort men reflektionerna utgår inte på ett tydligt sätt från de nationella målen.

Tabell 1. *Andel elever i procent som har uppnått kravnivån i nationella ämnesprov i årskurs 5 läsåret 2006/07. Antalet elever 9.*

Ämne	Friskolan Metis
Engelska	89
Matematik	89
Svenska	100

Källa: *Skolans kvalitetsredovisning.*

Tabell 2. *Andel elever i procent som har uppnått målen i nationella ämnesprov i årskurs 9 läsåret 2006/07.*

Ämne	Friskolan Metis	Skara kommun	Riket
Engelska	100	97,9	95,0
Matematik	100	90,3	84,4
Svenska	100	98,9	80,8

Källa: *Skolverket.*

I engelska och svenska deltog samtliga elever i årskurs 9 vid skolan i de nationella ämnesproven läsåret 2006/07. I matematik deltog 24 av 27 elever.

Friskolan Metis har, enligt Skolverkets analysverktyg SALSA¹, åren 2006 och 2007 ett utbildningsresultat som ligger över de modellberäknade värdena när det gäller meritvärde och andel av avgångseleverna som uppnått målen, betyget godkänd eller högre, i samtliga ämnen.

Enligt Skolverkets statistik har mellan 11 och 27 elever avslutat sina studier vid skolan läsåren 2004/05, 2005/06 respektive 2006/07. Enligt Skolverkets statistik har andelen elever som nått lägst betyget godkänt i slutbetyg i alla ämnen och det genomsnittliga meritvärdet ökat för varje år. Läsåret 2006/07 nådde samtliga 27 elever betyget godkänt i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet var 224 poäng.

Inspektörerna bedömer att skolan ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet ska förmedla. Skolan måste dock följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i årskurs 5.

De intervjuade eleverna upplever att miljön på skolan är mycket trygg. Mobbning och kränkande behandling är mycket sällsynt. Skolan arbetar i stor utsträckning i tema- och projektform vilket ger eleverna stort inflytande över det

¹ Modellberäkningen i SALSA tar hänsyn till olika bakgrundsfaktorer, bland annat föräldrarnas utbildning och andelen elever med utländsk bakgrund.

egna lärandet. Inspektörerna bedömer att skolmiljön är trygg och att eleverna ges möjlighet till inflytande och att eleverna tar ansvar för det egna lärandet. Skolan svarar därmed enligt inspektörernas bedömning mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Detta är en förutsättning för att eleverna ska kunna utöva inflytande och påverka i enlighet med intentionerna. I Friskolan Metis tränas eleverna i att ta ett allt större ansvar för sitt eget lärande. Mycket av skolans undervisning är organiserad i tematiska studier för de yngre eleverna och i projektform för de äldre eleverna. Eleverna tränas också i att reflektera över sitt eget lärande på ett medvetet sätt. I intervjuer med elever framkommer dock att de inte i någon högre utsträckning är medvetna om de nationella målen för utbildningen. Exempelvis känner eleverna i årskurs 8 och 9 till betygskriterierna, men har liten kännedom om målen i respektive ämne. Skolan arbetar för att ge eleverna inflytande och ansvar över det egna lärandet, men inspektörerna bedömer att elevernas kännedom om de nationella målen bör öka.

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Friskolan Metis har en likabehandlingsplan som är avsedd att gälla för förskolans och skolans verksamhet och som upprättades under föregående läsår. Planen, som inte är daterad, uppfyller inte lagens krav på en likabehandlingsplan.

Exempelvis kan inte skolans specifika förutsättningar för arbetet med likabehandling utläsas i planen och inte heller vilka åtgärder skolan avser att vidta under planens giltighetstid. De intervjuade eleverna har ingen kännedom om planen. Ett arbete pågår för att ta fram en ny plan. Inspektörerna bedömer att skolan måste upprätta en likabehandlingsplan i enlighet med författningarnas krav.

Skolan har organiserat lärandet i åldershomogena klasser om maximalt 15 elever i varje klass. Undervisningen sker i respektive klass, men en stor del av undervisningen sker också i tema- eller projektform. Genom att inte ha fler än 15 elever i varje klass menar företrädarna för skolan att det i stor utsträckning finns möjlighet att ge särskilt stöd inom ramen för respektive klass till de elever som är i behov av det. Skolan har därutöver tillgång till specialpedagogiskt utbildad personal i de fall detta behövs. Skolan har också möjlighet att få hjälp av kommunens resurscentrum för utredningar och i viss mån insatser för eleverna. Åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd.

Utvecklingssamtal hålls två gånger per år. Som tidigare nämnts i denna rapport sker utvärderingen av lärandet i stor utsträckning genom de reflektioner lärare och elever gör i samband med regelbundna utvärderingar av elevernas lärande. Dessa utvärderingar utgör i stor utsträckning underlag för utvecklingssamtalen.

Skolan har få elever i varje årskurs och få betygssättande lärare. Detta gör att underlaget för bedömningar är litet och att lärarna inom skolan har få eller inga kollegor att diskutera betygskriterier och betygsnivåer med. Skolan har heller inget regelbundet utbyte med andra skolor om betygssättning. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sitt arbete för en rättvis och likvärdig betygssättning, t.ex. genom att söka samverkan med andra skolor.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska även verksamhetens förutsättningar och arbetet i verksamheten redovisas. En verksamhets kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av barn och elever och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Friskolan Metis upprättar årliga kvalitetsredovisningar. Inspektörerna har tagit del av den senaste som avser läsåret 2006/07. De områden kvalitetsredovisningen behandlar ligger väl i linje med nationella mål. Redovisningen innehåller en bedömning av måluppfyllelse i förhållande till skolans verksamhetsplan för samma period, en genomgång av ”bevis på resultat” i förhållande till uppställda mål och ”åtgärder för utveckling”. I kvalitetsredovisningen redovisas också elevernas resultat enligt diagnoser och på nationella prov samt betygsstatistik. Som tidigare påpekats följer skolan inte regelbundet upp resultaten i andra ämnen än engelska, matematik och svenska. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sin uppföljning av elevernas kunskapsresultat och att skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas till att omfatta bedömningar av elevernas kunskapsresultat i fler ämnen i årskurs 5.

Skolan har en styrelse som består av fyra anställda vid skolan, bl.a. rektorn och biträdande rektorn. Skolan leds av en rektor. Rektor har 70 procent av sin tjänst som rektor och övriga 30 procent som lärare vid skolan. Vid skolan finns

också en biträdande rektor som arbetar 30 procent som skolledare och övrig tid i elevgrupp. Skolans rektor är lärarutbildad och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Inspektörerna bedömer att skolans ledning av verksamheten fungerar väl.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som ska erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Friskolan Metis är öppen för alla som önskar plats och grunden för intagning är kötid, förutom att förtur ges till syskon. Utbildningen är avgiftsfri.

I Friskolan Metis har eleverna tillgång till den utbildning de har rätt till. Skolan har få elever med annat modersmål än svenska och eleverna har inte tillgång till modersmålsundervisning. Inspektörerna vill peka på möjligheten att söka samverkan med Skara kommun för att kunna erbjuda modersmålsundervisning till de elever som önskar det.

Lärarna vid skolan har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. För närvarande deltar fyra lärare i en specialpedagogisk kompetensutveckling. Lärarna uppger att de får kompetensutveckling utifrån skolans behov.

Eleverna har tillgång till materiel och andra hjälpmedel i den omfattning som behövs för en tidsenlig utbildning. Eleverna har god tillgång till datorer och dessa används regelbundet i skolans undervisning.

Huvudmannen för skolan har lämnat en årsredovisning för skolan för räkenskapsåret från och med den 1 juli 2005 till och med den 30 juni 2006. Av denna framgår att verksamheten finansieras med bidrag från barnens och elevernas hemkommuner. Årsredovisningen visar på att skolan har en ekonomi i balans. Skolan har redovisat en elevprognos för de kommande fem åren där det framgår att skolans elevunderlag är stabilt.

Datum	Ort
2008-03-13	Göteborg

Bosse Jersenius
Kjell Ahlgren